

Opmerkingen concept criteria Melkrund 3 sterren

5.1 H05 Luchtvochtigheidsmeter

Wat is het doel van het meten van de luchtvochtigheid en wat moet de veehouder doen met de gegevens?

Antwoord Dierenbescherming

De combinatie van temperatuur én relatieve luchtvochtigheid geven informatie over het risico op hittestress (zie criteria N07, N07a en N07b). Wanneer er risico op hittestress is, moeten er maatregelen genomen worden om de hittestress te voorkomen. Daarnaast geeft de luchtvochtigheid de veehouder informatie over de infectiedruk in verschillende delen van de stal.

5.2 H16 Aantal vreetplaatsen

Als er 0,8-1 vreetplaats per dier wordt voorgeschreven wordt het Weelink-voerhek uitgesloten. Uit onderzoek blijkt echter dat een Weelink-voerhek niet tot een lagere ruwvoeropname leidt. Ook is er 24/7 vers voer beschikbaar. Kan dit heroverwogen worden?

Antwoord Dierenbescherming

Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat runderen een sterke behoefte hebben om tegelijk te eten. Runderen zijn kuddedieren, die hun gedrag synchroniseren. Conclusie uit een samenvattende (review) paper van Devries (2018) is dan ook dat melkkoeien voldoende ruimte nodig hebben om samen te kunnen vreten, om ervoor te zorgen dat ze voldoende voer op kunnen nemen én competitie en daarmee stress onder de dieren te voorkomen. Om deze reden wordt het Weelink-voerhek binnen het Beter Leven keurmerk inderdaad uitgesloten.

5.3 H30 Wachtruimte melkstal

Waarom is de wachtruimte verplicht? De dieren staan op de roosters, tussen de boxen. Ze kunnen tijdens het wachten in de boxen gaan liggen. Daarnaast worden de vloeren op termijn bedekt met rubber. Is het nodig om een aparte wachtruimte te hebben?

Antwoord Dierenbescherming

Dit is een terecht punt. Criterium H30 is verwijderd. Hierdoor is een wachtruimte ook in de toekomst niet verplicht, wanneer op de vloer rubber aangebracht is.

5.4 HK03a Aantal spenen

Er moet minimaal 1 speen per kalf aanwezig zijn. Bij een kalverdrinkautomaat met halsband drinken er meerdere kalveren op een automaat. Hoe moet hiermee om worden gegaan?

Antwoord Dierenbescherming

Bij een kalverdrinkautomaat moeten ook voor alle individuele kalveren spenen, hetzij fopspenen, aanwezig zijn in het hok. Hierdoor kunnen de kalveren hun natuurlijke zuiggedrag alsnog uitvoeren.

5.5 HK07 Ruwvoer jonge kalfjes

Als de kalveren vanaf 2 weken ruwvoer aangeboden dienen te krijgen en minimaal 28 dagen op het bedrijf moeten blijven, kan het kalf niet als nuchter kalf worden afgeleverd. Hoe is de afstemming met de vleeskalversector hierin?

Antwoord Dierenbescherming

Er is hierover afstemming met de vleeskalversector. In de Beter Leven criteria voor vleeskalveren gaat de leeftijd van 28 dagen aangehouden worden.

5.6 Gz06 Klauwverzorging

Zijn er eisen aan deze cursus?

Antwoord Dierenbescherming

Er zijn in de criteria momenteel geen extra eisen voor deze cursus opgesteld.

5.6 Gz09 Verbod op 3e keuze antibiotica

In deze norm wordt verwezen naar het Formularium voor Vleeskalveren en Vleesvee. Wordt hier het Formularium Melkvee bedoeld?

Antwoord Dierenbescherming

Hier wordt inderdaad het Formularium Melkvee bedoeld. Dit is aangepast in het criterium.

5.7 UIT01 Andere activiteiten

In dit criterium worden runderen met een dikbilfactor uitgesloten, in de melkveehouderij wordt hier veel gebruik van gemaakt. Er wordt hierbij wel rekening gehouden met afkalfgemak. Mogen kruislingkalveren met dikbilfactor wel op het bedrijf blijven?

Antwoord Dierenbescherming

Het stoppen met kruisen met stieren met een dikbilfactor is als aanbeveling opgenomen in de criteria. Voorlopig mogen de kruislingkalveren op de BLK bedrijven aanwezig zijn. De Dierenbescherming verkent de mogelijkheid om lijnen Belgisch Blauwen en Verbeterd Roodbont te identificeren zonder dikbilvererving. Op termijn wordt hiermee aangegeven welke lijnen wel en niet gebruikt mogen worden.

5.8 UIT05 Megastallen norm

Waarom is de megastallen norm opgesteld, en mag het maximale aantal van 274 koeien als gemiddelde gecontroleerd worden?

Antwoord Dierenbescherming

De Dierenbescherming is geen voorstander van megastallen onder andere omdat:

- *Er door het hoge aantallen dieren vaak minder aandacht aan het individuele dier besteed kan worden, met negatieve gevolgen voor het dierenwelzijn;*
- *Er meer dieren risico lopen bij bijvoorbeeld een dierziekteuitbraak, brand, uitgevallen ventilatie, vervuild diervoeder met ongewenste gevolgen voor de voedselveiligheid, of een ander incident/uitbraak;*
- *De Dierenbescherming streeft naar waarde door middel van kwaliteit, en niet door middel van kwantiteit. Schaalvergroting is daarmee niet wenselijk;*
- *De Dierenbescherming heeft Motivaction onderzoek laten doen naar de opvattingen van de Nederlandse bevolking en van haar eigen achterban. Daaruit blijkt grote weerzin tegen steeds grotere stallen en weinig tot geen vertrouwen dat dit goed zou zijn voor het dierenwelzijn. Megastallen tot Beter Leven toelaten zou dan ook een groot afbreuk risico vormen. Uit een enquête van Kantar Public eind 2018 in opdracht van de Raad voor dierenaangelegenheden blijkt dat 60% van een representatieve steekproef onder de Nederlandse bevolking het eens is met de stelling dat in megastallen nooit sprake kan zijn van voldoende aandacht voor gezondheid en welzijn van de productiedieren.*

De megastallen norm is een generiek criterium, die voor alle diersoorten op dezelfde manier gecontroleerd wordt. Ook bij melkrunderen kan er geen aanpassing aan de meetmethode gedaan worden, deze wordt op het moment van het bedrijfsbezoek gecontroleerd.

5.9 UIT09 BLk waardigheid

Wat wordt er precies bedoeld met BLk waardige dieren, kun je dit zien aan het uiterlijk van de koe?

Antwoord

De term 'BLk waardig is' betekent dat alle runderen volgens de Beter Leven keurmerk criteria gehouden worden. Dit is toegevoegd aan het criterium.

5.10 A06 Melkcontrole

Melkveebedrijven moeten deelnemen aan de melkcontrole. Wat wordt er gedaan met de gegevens die hierbij worden verzameld?

Antwoord

Uiteindelijk is het doel van de Dierenbescherming om een systeem op te zetten waarin de veehouder zijn data kan vergelijken met de geanonimiseerde andere Beter Leven keurmerk veehouders, in relatie tot mastitis. Daarnaast zitten ook bepaalde kwaliteitseisen in deze systemen.

5.11 D02 Doorstroming

Een goede doorstroming van het water is belangrijk. In de praktijk is gebleken dat voor de controleur de doorstroming niet te meten is. Kan dit op een andere manier worden ingevuld?

Antwoord

Naast inhoud is praktische haalbaarheid van een criterium erg belangrijk. Er is op dit moment geen goede meetmethode voor de doorstroming van drinkwater. Dit criterium is daarom verwijderd.

5.11 W01 Weidegang registratie

Op dit moment wordt weidegang van jongvee nog niet automatisch geregistreerd. Hoe moet de registratie eruit zien?

Antwoord

Jongvee registratie vindt plaats conform lacterende koeien en droge koeien, namelijk waarbij controle plaatsvindt van de registratie door de veehouder op welke perioden er weidegang is en welke perioden dagen de dieren niet beweiden zijn, met reden.

5.14 H14 Schuurvoorziening

In het criterium staat dat pas na het eerste jaar een schuurvoorziening beschikbaar hoeft te zijn, waarom niet bij aanvang?

Antwoord Dierenbescherming

Deze input is overgenomen, de schuurvoorziening moet bij aanvang aanwezig zijn.

H18 Aantal drinkpunten

Door de huidige berekening is de verhouding tussen een enkelvoudige drinker en een trog scheef, waarbij de eerste voor veel meer dieren telt.

Antwoord

De berekening voor het aantal drinkpunten is aangepast. Dit is te zien in criteria H19, H19a en H19b.

H23 Maten ligboxen

Vanaf waar moet de hoogte van de schoftboom worden gemeten in een diepstrooiselbox?

Antwoord Dierenbescherming

In de meetinstructie is toegevoegd dat gemeten dient te worden vanaf de bovenkant van het strooisel.

H27 Beschermd krachtvoer opnemen

Partijen zijn het erover eens dat beschermd krachtvoer een belangrijk punt is. Wanneer wordt dit criterium concreet van kracht?

Antwoord Dierenbescherming:

Na in werking treden van de criteria moet direct beschermd krachtvoer opgenomen worden.

H33 Huisvesting fokstieren

In de norm is opgenomen dat de ligruimte van een apart gehuisveste fokstier moet zijn ingestrooid. Stieren houden hun hok niet goed schoon, het kost in de praktijk daarom veel werk om een ingestrooid hok schoon te houden en in te strooien. De meest praktische huisvesting is dus op rubber. Daarnaast is het niet duidelijk wat de norm is voor stieren die tussen het koppel lopen.

Antwoord Dierenbescherming:

Het schoon houden van het hok is voor het welzijn van de stier erg belangrijk. Om het hok van een stier schoon te maken kan het dier vastgezet worden aan het voerhek.

In de interpretatie is aangegeven dat de 16m² ligruimte ook geldt voor stieren die tussen het koppel lopen.

HK03a Aantal spenen

In het conceptcriterium is niet duidelijk wat te doen als er te weinig spenen zijn door bijvoorbeeld het gebruik van een milkbar of speenemmers. Kan dit worden verduidelijkt?

Antwoord Dierenbescherming:

Er is een verduidelijking opgenomen. Indien er te weinig spenen zijn bijvoorbeeld door gebruik van een milkbar, mogen er losse spenen worden opgehangen op goed bereikbare hoogte.

HK04 Duur verblijf melkveebedrijf

Verblijf van 28 dagen van kalveren op het melkveebedrijf kan alleen mits de afzet is geregeld.

Antwoord Dierenbescherming:

De Dierenbescherming heeft er voor gekozen de invoering van dit criterium tegelijk te laten lopen met het in werking treden van het hierop aansluitende criterium binnen de Beter Leven keurmerk criteria voor vleeskalveren. Dit is als zodanig in HK04 aangegeven.

Gz10a, GZ10b Ziekenstal

De berekening van het ingestrooide oppervlakte van de ziekenstal is onduidelijk. Kan dit verduidelijkt worden?

Antwoord Dierenbescherming:

*De berekening is verduidelijkt: De oppervlakte van deze ruimte in m² = minstens 0,03 * het aantal koeien * 10.*

Gz11, GZ11a, GZ11b Mastitis

De controleur moet gegevens over mastitis noteren. Wat is hier het nut van?

Antwoord Dierenbescherming:

Dit criterium is verplaatst naar de diergebonden metingen, dit hoeft pas op termijn te worden gecontroleerd. Met de gegevens willen we uiteindelijk een benchmark creëren, waarin de veehouder kan zien hoe hij het doet ten opzichte van het gemiddelde van de beter Leven deelnemers.

T02 Aangevoerde runderen

Vanaf 1/1/2021 moeten aangevoerde runderen van BLk 1 ster melkveebedrijven komen. De haalbaarheid hiervan is zeer afhankelijk van de groei van het aantal BLk melkveebedrijven.

Antwoord Dierenbescherming:

Er is een overgangstermijn tot 1/1/2023 opgenomen in het criterium. Mocht op 1/1/2023 blijken dat dit nog niet mogelijk is, dan zullen we dit criterium aanpassen.

T07 Drachtigheidscontrole

Veehouders zijn zich bewust dat er geen dieren afgevoerd moeten worden die (lang) drachtig zijn. Echter is de drachtigheidscontrole zoals deze nu beschreven staat te uitgebreid. Daarnaast moet de drachtigheidscontrole ook door andere partijen dan de dierenarts moeten kunnen worden uitgevoerd.

Antwoord Dierenbescherming

De Dierenbescherming sluit zich aan bij deze opmerkingen. In het criterium zijn twee toevoegingen gedaan. Er is toegevoegd wie de drachtigheidscontrole uit mag voeren, waar de dierenarts en KI station als voorbeeld genoemd worden. Ook is toegevoegd dat wanneer de koeien niet geïnsemineerd zijn na afkalven, een drachtigheidscontrole niet van toepassing is.

1.1 Milieu, natuur en biodiversiteit criteria melkrund 3 sterren

MB01 Verbod op glyfosaat

In de criteria voor melkvee met 3 sterren mogen alleen gewasbeschermingsmiddelen worden toegepast die zijn toegestaan volgens de biologische normen, dit staat beschreven in MB02. Glyfosaat is volgens de bio-norm niet toegestaan. Waarom is er in MB01 een apart verbod op glyfosaat opgenomen?

Antwoord

Glyfosaat is inderdaad volgens de biologische norm niet toegestaan. Als een melkveehouder dus voldoet aan MB02, is er automatisch ook aan MB01 voldaan. Omdat de sanctie voor het gebruik van glyfosaat hoger is dan MB02, zijn deze criteria uit elkaar gehaald.

MB05 Verhuur van grond

Waarom moet op verhuurde grond biologisch worden geteeld en op eigen grond niet?

Antwoord

Bij 3 sterren mogen er op eigen grond alleen biologische gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, hetzelfde geldt voor verhuurde grond. Dit is verduidelijkt in de criteria.

Op verhuurde grond bij 1 en 2 sterren mogen geen middelen worden gebruikt met een milieubelasting van meer dan 100 MBP/ha of middelen met een negatief effect op bestuivers. Zoals in MB02a aangegeven mogen op eigen grasland geen middelen met meer dan 100 MBP/ha voor grondwater worden gebruikt en in MB03a mogen op eigen maisland geen middelen met > 100 MBP voor grondwater en geen middelen met negatieve effecten op

bestuivers worden gebruikt. In MB05 is dit dus samengevoegd als een algemene regel voor verhuur van grond.

NA02 Bedrijfsnatuurplan

Waarom mag het bedrijfsnatuurplan niet opgesteld worden door iemand van het Agrarisch Collectief? Die kennen de omgeving en zijn hierin gespecialiseerd.

Antwoord

Begrijpelijk deze vraag, want er zit zeker een kern van waarheid in. Maar vanwege de relatie tussen agrarisch collectief en ondernemer kan deze te veel invloed hebben op de onafhankelijkheid van de deskundige die het natuurbedrijfsplan op gaat stellen. Ook een onafhankelijke deskundige zal rekening (moeten) houden met de lokale omstandigheden. Het zou wel mooi zijn, als een collectief (of BoerenNatuur) een lijstje met deskundigen ter beschikking kan stellen aan de ondernemers. Het lijstje van erkende adviseurs is niet als uitputtend bedoeld. Tevens zal er nog een verkenning plaats vinden in hoeverre de agrarische collectieven mogelijk een rol kunnen spelen in de borging van de maatregelen.

NA05 Vernatting kruidenrijk grasland - Laag NL

Vernatting van kruidenrijk grasland in laag-Nederland: is dit voor alle grondsoorten (inclusief klei) relevant en haalbaar?

Antwoord

Ja, vernatting van kruidenrijk grasland in Laag Nederland is op alle grondsoorten, inclusief klei relevant en haalbaar. Vernatting is een middel om het mechanisme groeivertraging in werking te zetten. Het mechanisme groeivertraging van gewas is nodig om de graslanden in de veen, klei of klei op veen polders de gewenste structuurvariatie te geven (en dus om aan biotoopverbetering te werken). Een grutto, een Kievit, een watersnip en een veldleeuwerik vragen allemaal een andere structuurvariatie en deze variatie krijg je alleen terug in je graslanden als je de grondwaterstanden aanpast. Het is wel van belang dat de snelheid waarmee je grondwaterstanden verhoogt dat je die stapsgewijs doet; zeker in veenpolders kan een te snelle opzetting van de waterpeil zorgen voor een explosie aan pitrus of het vrijkomen van fosfaten. Een kleipolder is een meer gebufferd systeem (meer magnesium/calcium beschikbaar) en kan ik die zin wat meer hebben als het gaat om opkomst van ongewenste soorten of het mobiel worden van ongewenste stoffen.

Maar het opzetten van het grondwaterpeil is hoe dan ook de sleutel tot het optimaliseren (voor weidevogels) van de graslandstructuur (en ijheid). Er zijn verschillende opties opgenomen binnen BLK waaruit gekozen kan worden door de melkveehouder om invulling te geven aan dit criterium.

NA11 Huismus of spreeuw

Ruimte voor vogels onder de dakpannen: wat als je ander soort dakbedekking hebt?

Antwoord

Het gaat hier vooral om het bieden van nestgelegenheid voor vogels op en rond het boerenerf. Dat kan door vogelvriendelijk beplanting. Vogels zoals mussen en zwaluwen broeden juist in menselijke bebouwing. Als er geen dakpannen zijn, dan kan overwogen worden om mussen nestkasten op te hangen. Overigens kunnen mussen ook onder golfplaten daken wel nestruimte vinden, mits niet alles hermetisch is afgedicht.

MM03 Mestvergisting

Wat wordt verstaan onder mestvergisting? Hopelijk niet scheiden van mest en urine t.b.v. duurzaamheid?

Antwoord

Mestvergisting is de vergisting van mest in een vergistingsinstallatie voor opwekking van groene energie. Dit is dus niet hetzelfde als het scheiden van mest en urine aan de bron.

MM05 Verbod op fosfaatkunstmest

Mogen kunstmestvervangers wel worden gebruikt?

Antwoord

Kunstmestvervangers zijn nog in ontwikkeling. Indien deze wettelijk goedgekeurd worden, zal hier naar gekeken worden. Of ze wel of niet binnen BLk worden toegestaan is ook afhankelijk van het type kunstmestvervanger. Op dit moment zijn kunstmestvervangers (wettelijk) dus nog niet toegestaan.

EK01 Elektriciteitsverbruik en elektriciteitsopwekking

Opwekken eigen elektriciteit: de netcapaciteit is in bepaalde regio's nu al beperkend voor het opwekken van energie.

Antwoord

Zo lang er niet meer energie wordt opgewekt dan voor eigen gebruik nodig is, is de netcapaciteit geen beperkende factor. Dit kan natuurlijk op piekmomenten in congestiegebieden (waar netcapaciteit niet toereikend is) wel een probleem vormen. BLk biedt ruimte om te groeien naar een eigen opwek van 100%. De verwachting is dat ook in de regio's waar de netcapaciteit nu beperkend is, in 2030 de netcapaciteit is opgeschaald zodat een netto overschot ook kan worden terug geleverd aan het net. Daarnaast kan op dit moment in congestiegebieden in overleg met de netbeheerder gekeken worden naar technische oplossingen zoals opslag van elektriciteit. De eerste drempel (aangekochte elektriciteit is max. 50 kWh (of 180 MJ) per 1000 kg melk) kan ook gehaald worden door het toepassen van energiebesparende maatregelen in plaats van het zelf opwekken van elektriciteit. Zie voor voorbeelden van maatregelen het rapport 'Verkenning mogelijkheden voor verlagen van het energiegebruik in de melkveehouderij'. De gekozen oplossingen om aan dit criterium te voldoen, zijn dus per bedrijf verschillend. Om problemen te voorkomen, is er voor een trapsgewijze invoering gekozen.